

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาการบริหารจัดการเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอก รอบ 2 ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 โดยมีสาระสำคัญซึ่งจะได้นำเสนอตามลำดับดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สมมุติฐานการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สรุปผลการวิจัย
6. อภิปรายผลการวิจัย
7. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารจัดการเพื่อเตรียมความพร้อมด้านการวางแผน การปฏิบัติ ตามแผน การตรวจสอบประเมินผล และการปรับปรุงงาน สำหรับการประเมินคุณภาพภายนอก รอบ 2 ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารจัดการเพื่อเตรียมความพร้อม ด้านการวางแผน การปฏิบัติ ตามแผน การตรวจสอบประเมินผล และการปรับปรุงงาน สำหรับการประเมินคุณภาพภายนอก รอบ 2 จำแนกตามเพศ ตำแหน่ง วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ ขนาดสถานศึกษาของผู้ให้ข้อมูลของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2
3. เพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขการบริหารจัดการเพื่อเตรียมความพร้อมด้าน การวางแผน การปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบประเมินผล และการปรับปรุงงาน สำหรับการ ประเมินคุณภาพภายนอก รอบ 2 ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2

สมมุติฐานการวิจัย

สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2 มีการบริหารจัดการเพื่อเตรียมความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอกรอบ 2 การศึกษา จำแนกตามเพศ ตำแหน่ง วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ และขนาดสถานศึกษาแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 และเขต 2 ที่ผ่านการประเมินภายนอกรอบแรก จำนวน 149 โรงเรียน
2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 และเขต 2 จำนวน 105 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 105 คน และครูวิชาการ จำนวน 105 คน รวมกลุ่มตัวอย่างของผู้ให้ข้อมูล 210 คน โดยการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง จากตารางของ เครีจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan)
3. การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified sampling) โดยการแบ่งประชากรจำแนกตามพื้นที่ตั้งของสถานศึกษา คือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 อำเภอและสถานศึกษา แล้วทำการสุ่มตัวอย่างจากสถานศึกษา ด้วยวิธีสุ่มอย่างง่าย โดยการจับฉลากตามสัดส่วนของสถานศึกษา ในแต่ละอำเภอ 16 อำเภอ
4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ตอน คือ
ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลสถานภาพผู้ให้ข้อมูลในเรื่อง เพศ วุฒิการศึกษา ตำแหน่ง ประสบการณ์และขนาดสถานศึกษา เป็นลักษณะคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ตามสภาพจริง
ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอก รอบ 2 ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้บริหารสถานศึกษาและครูวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 ครอบคลุมมาตรฐานการศึกษา เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก รอบ 2 จำนวน 3 ด้าน คือ มาตรฐานด้านผู้เรียน มาตรฐานด้านกระบวนการ มาตรฐานด้านปัจจัย รวม 27 มาตรฐาน เป็นแบบสอบถามลักษณะของการตรวจสอบรายการ (Check list) ในแต่ละมาตรฐานจะเป็นการตรวจสอบรายการด้านการปฏิบัติ และไม่ปฏิบัติ ตามด้านการวางแผน จำนวน 5 ข้อ การดำเนินการตามแผน จำนวน 2 ข้อ การตรวจสอบประเมินผล จำนวน 4 ข้อ และการนำผลการประเมินมาปรับปรุง จำนวน 2 ข้อ

รวมเป็น 13 ข้อ ในแต่ละข้อค่อนหนึ่งมาตรฐาน 27 มาตรฐาน ทั้งหมด 351 ข้อ และเติมข้อความที่เป็นปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาในแต่ละมาตรฐาน

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ถึงผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 เพื่อติดต่อประสานงานขออนุญาตและขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยขอหนังสือจากผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 เพื่ออนุญาตเก็บข้อมูลจากสถานศึกษาในสังกัดที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 210 ฉบับ รับแบบสอบถามกลับคืนมา 194 ฉบับ จากนั้นได้ทำการคัดเลือกแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์ได้จำนวน 194 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 92.38 เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีการทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS for Windows Version 12. และนำเสนอค่าสถิติเป็นตอน ๆ ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ให้ข้อมูลใช้สถิติค่าความถี่ และค่าร้อยละ โดยจำแนกตาม เพศ ตำแหน่ง วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ และขนาดสถานศึกษา

ตอนที่ 2 การบริหารจัดการเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอก รอบ 2 ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้รูปตารางและความเรียง โดยเน้นเนื้อหาจำแนกตามรายมาตรฐานต่าง ๆ ในเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ โดยใช้สถิติ ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบการบริหารจัดการเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอก รอบ 2 จำแนกตามเพศ ตำแหน่ง วุฒิการศึกษา ประสบการณ์และขนาดสถานศึกษา ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย การทดสอบ t-test และวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) โดยวิธีการของเซฟเฟ่

ตอนที่ 4 ปัญหาและแนวทางแก้ไขการบริหารจัดการเพื่อเตรียมความพร้อม สำหรับการประเมินคุณภาพภายนอก รอบ 2 ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 และเขต 2 วิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) โดยจัดกลุ่มของข้อมูลตามตัวแปรที่ศึกษา จำแนกตามรายมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษา การบริหารจัดการเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอก รอบ 2 ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยและเสนอตามลำดับขั้นตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพส่วนตัวของผู้ให้ข้อมูล ซึ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษา และครูวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 59.28 มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 70.10 มีตำแหน่งเป็นครูวิชาการ ร้อยละ 50.00 และเป็นผู้บริหาร ร้อยละ 50.00 มีประสบการณ์มากกว่า 10-20 ปี ร้อยละ 41.75 และปฏิบัติการในสถานศึกษาขนาดเล็ก ร้อยละ 57.73 รองลงมาสถานศึกษาเป็นขนาดกลาง

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารจัดการเพื่อเตรียมความพร้อม สำหรับการประเมินคุณภาพภายนอก รอบ 2 ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 จำนวน 3 ด้าน คือมาตรฐานด้านผู้เรียน มาตรฐานด้านกระบวนการ มาตรฐานด้านปัจจัย จำแนกตามตัวแปร คือ การวางแผน การปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบประเมินผล และการปรับปรุงงาน ตามมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษามีการปฏิบัติตามแผนร้อยละ 89.53 และมีการตรวจสอบประเมินผลเพียง ร้อยละ 81.38 หากพิจารณาในแต่ละรายด้านมาตรฐานพบว่า มีสภาพการบริหารจัดการทุกมาตรฐานตั้งแต่ ร้อยละ 80 ขึ้นไป ยกเว้นเพียงมาตรฐานด้านปัจจัย ในส่วนของการตรวจสอบประเมินผลที่มีเพียงร้อยละ 78.81

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบการบริหารจัดการเพื่อเตรียมความพร้อม สำหรับการประเมินคุณภาพภายนอก รอบ 2 จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา ตำแหน่ง ขนาดสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบการบริหารจัดการเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอก รอบ 2 จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา ตำแหน่ง และขนาดสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณาตามรายด้าน พบว่า ในทุกด้านมีการตรวจสอบประเมินผลต่ำกว่าด้านการวางแผน ด้านการปฏิบัติตามแผนและด้านการปรับปรุงงาน

การเปรียบเทียบการบริหารจัดการเพื่อเตรียมความพร้อม สำหรับการประเมินคุณภาพภายนอก รอบ 2 จำแนกตามประสบการณ์ ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบการบริหารจัดการเพื่อเตรียมความพร้อม สำหรับการประเมินคุณภาพภายนอก รอบ 2 จำแนกตามประสบการณ์ในภาพรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาแต่ละขั้นตอน พบว่า ขั้นตอนการวางแผน ขั้นตอนการตรวจสอบประเมินผล มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ

.05 สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ และผู้ให้ข้อมูลที่มีประสบการณ์ในการบริหารน้อยกว่า 10 ปี มีการบริหารจัดการเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอกรอบ 2 แตกต่างกับผู้ให้ข้อมูลที่มีประสบการณ์ในการบริหารมากกว่า 20 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งหมายถึงผู้ให้ข้อมูลที่มีประสบการณ์ในการบริหารมากกว่า 20 ปี และ 10-20 ปี มีการบริหารจัดการขั้นการวางแผน และขั้นการตรวจสอบประเมินผล เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอกรอบ 2 มากกว่าผู้ให้ข้อมูลที่มีประสบการณ์ในการบริหารน้อยกว่า 10 ปี

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ปัญหาและแนวทางแก้ไขเกี่ยวกับการบริหารจัดการ เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอกรอบ 2 ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 พบว่า มาตรฐานด้านผู้เรียน นักเรียนไม่ชอบการค้นคว้า การคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหา คะแนน NT ต่ำ สถานที่ไม่เพียงพอ มาตรฐานด้านกระบวนการ พบว่า ครูต่ำกว่าเกณฑ์และไม่ตรงตามวุฒิ และผู้ปกครองขาดความรู้ในเรื่องหลักสูตร มาตรฐานด้านปัจจัย พบว่า ขาดบุคลากร อาคารสถานที่และงบประมาณไม่เพียงพอ แนวทางแก้ไข พบว่า ครูควรเอาใจใส่นักเรียนมากขึ้นด้านการเรียนการสอน และความประพฤตินักเรียน มีการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูควรได้รับการอบรมพัฒนาตนเอง มีการสรรหา บรรจุแต่งตั้ง มีการประชุมชี้แจงผู้ปกครอง และใช้อาคารสถานที่อย่างคุ้มค่า ส่วนงบประมาณมีการระดมทุนจากผู้ปกครอง ชุมชนและหน่วยงานต่าง ๆ

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษา การบริหารจัดการเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอกรอบ 2 ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 สามารถอภิปรายผลจากข้อค้นพบได้สาระสำคัญดังนี้

1. ข้อมูลสถานภาพของผู้ให้ข้อมูล ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย และมีประสบการณ์ในการบริหารงาน 10 - 20 ปี ซึ่งกล่าวได้ว่าเป็นช่วงระยะเวลาที่มีประสบการณ์ในการบริหารสูง ความเข้าใจในการบริหารงานต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวรรณ วิลาวัณย์ (2542 : บทคัดย่อ) บุคลากรที่มีประสบการณ์ที่ยาวนาน จะมีระดับความรู้ความเข้าใจที่ดีกว่า บุคลากรที่มีประสบการณ์น้อย ระดับความรู้ความเข้าใจของบุคลากรฝ่ายปฏิบัติการถือว่าเป็นสิ่งที่มีความสำคัญยิ่ง เพราะเป็นพื้นฐานเบื้องต้น ที่จะนำไปสู่ภาคการปฏิบัติของการปฏิรูปการเรียนรู้ เพื่อเข้าสู่เกณฑ์มาตรฐานของการประกันคุณภาพได้ เป็นช่วงระยะเวลาที่สั่งสมประสบการณ์ของการทำงานสูงจึงทำให้เห็นภาพรวมของการบริหารงานและมีความรู้ ความ

เข้าใจในปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานได้เป็นอย่างดี

2. ผลการดำเนินการบริหารจัดการเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอก รอบ 2 ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในร้อยละ 80 ขึ้นไป ทั้งนี้เนื่องจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 6 มาตรา 48 มีสาระบัญญัติที่กำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งมีการประกันคุณภาพภายในและให้ถือว่า การประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐาน โดยสถานศึกษาจะต้องดำเนินการประกันคุณภาพภายในเป็นประจำทุกปี การประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่สถานศึกษาทุกแห่งต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง อันประกอบด้วย การวางแผน การดำเนินงาน การประเมินผล และการปรับปรุงการดำเนินงาน โดยสถานศึกษาจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาที่สอดคล้องกับความมุ่งหมาย และหลักการตามที่กำหนด ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรฐานการศึกษา และเป้าหมาย ปรัชญา ธรรมเนียมสถานศึกษา กำหนดระยะเวลาในการดำเนินการที่ชัดเจน ติดตามประเมินผลการทำงานของตนเองอย่างต่อเนื่อง และนำผลการประเมินมาใช้ปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา การดำเนินการประกันคุณภาพภายในทุกชั้นตอนเน้นการประสานงานและการมีส่วนร่วมของทุกกลุ่มทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ บุคลากรในสถานศึกษา กรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง บุคลากรของหน่วยงาน และองค์กรต่าง ๆ ในชุมชน และเขตพื้นที่การศึกษาและภูมิภาค สอดคล้องกับหลักการที่ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามมาตรา 8 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และสถานศึกษาจัดทำรายงานผลการประกันคุณภาพภายในก่อนเริ่มปีการศึกษาใหม่ของทุกปี โดยแสดงผลการประเมินคุณภาพการศึกษา แนวทางหรือแผนงานในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาในปีการศึกษาต่อไป และผู้บริหารสถานศึกษามีความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปัญญา ประเสริฐศรี (2544 : บทคัดย่อ) ผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอกอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมพงษ์ โลกเปื้อย (2544 : บทคัดย่อ) ศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเลย ผลการวิจัย พบว่า สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในเพื่อการประเมินภายนอกในโรงเรียนประถมศึกษา โดยภาพรวม และรายด้านมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาการบริหารจัดการด้านการวางแผน พบว่า มีการกำหนดเป้าหมายและจัดลำดับความสำคัญ มีการกำหนดแนวทางการดำเนินงาน มีการกำหนดระยะเวลา มีการกำหนด

งบประมาณและมีการกำหนดผู้รับผิดชอบ อยู่ในระดับสูง ดังที่ สงบ ลักษณะ (2541 : 2) ได้กล่าวไว้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการวางแผนและกระบวนการของผู้รับผิดชอบจัดการศึกษาที่จะรับประกันกับสังคม ให้สังคมเชื่อว่าสถานศึกษาจะสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา

เมื่อพิจารณาการบริหารจัดการด้านการปฏิบัติตามแผนพบว่า มีการส่งเสริมและสนับสนุนทรัพยากร และมีการกำกับติดตามให้การนิเทศ อยู่ในร้อยละ 80 ขึ้นไป ดังที่ หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญ (2543 : ข) ได้กล่าวว่าการนิเทศ กำกับติดตามและประเมินผลเป็นการสร้างความตระหนักในความรับผิดชอบ ที่ตรวจสอบได้ของบุคลากรและทีมงานทุกคน ตลอดจนเป็นการปรับปรุงพัฒนางานให้ได้คุณภาพและมาตรฐานสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

เมื่อพิจารณาการบริหารจัดการด้านการตรวจสอบประเมินผล พบว่า มีการวางกรอบการประเมิน การจัดหาเครื่องมือ การเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมาย อยู่ในร้อยละ 80 ขึ้นไป หากแต่ต่ำกว่าด้านการวางแผน ด้านการดำเนินการตามแผน และด้านการนำผลการประเมินมาปรับปรุง

เมื่อพิจารณาการบริหารจัดการด้านการปรับปรุงงาน พบว่า มีการปรับปรุงการปฏิบัติงานของบุคลากร และมีการวางแผนในระยะต่อไป อยู่ในร้อยละ 80 ขึ้นไป สอดคล้องกับแนวดำเนินการตามมาตรการที่ 3 มาตรการพัฒนาและบริหารกำลังคนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพระบบราชการ เป็นการพัฒนาระบบราชการเป็นนโยบายสำคัญเร่งด่วนของรัฐบาล เพื่อให้ราชการเป็นรากฐานและกลไกสำคัญในการกอบกู้ฟื้นฟูวิกฤต

เมื่อพิจารณาหน้าที่ในการบริหารจัดการของสถานศึกษา พบว่า มีการบริหารจัดการเตรียมความพร้อมสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอกรอบ 2 ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา ตำแหน่งและขนาดสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าเพศ ไม่ใช่ปัจจัยสำคัญในการบริหารงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิชัยตรีเล็ก (2542 : บทคัดย่อ) ผู้บริหาร และครูมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันเมื่อจำแนกตามเพศ ด้านวุฒิการศึกษา พบว่า วุฒิการศึกษาที่แตกต่างกันไม่แตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่า วุฒิการศึกษาไม่ใช่ปัจจัยสำคัญในการบริหารงาน ซึ่งวุฒิการศึกษาเป็นเพียงใบประกาศนียบัตรที่บ่งบอกคุณวุฒิเท่านั้นที่มีการศึกษาระดับใด สอดคล้องกับงานวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2542 : บทคัดย่อ) ที่กล่าวว่า วุฒิการศึกษาไม่มีความแตกต่างกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคปัจจุบันเป็นการศึกษาต่อเนื่องตลอดชีวิต สามารถหาความรู้และพัฒนาตนเองได้ตลอดเวลา ทั้งทางด้านการประชุม อบรม สัมมนาการศึกษาด้วยตนเอง และแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ประสบการณ์ซึ่งกันและกัน รวมทั้งแหล่งความรู้จากการสืบค้นข้อมูลทาง อินเทอร์เน็ต

(Internet) จากสิ่งพิมพ์ วารสาร ข่าวทางวิทยุ และโทรทัศน์ ด้านตำแหน่งที่แตกต่างกัน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าตำแหน่ง ไม่ใช่ปัจจัยสำคัญในการบริหาร ซึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวัฒน์ พรหมวัง (2542 : บทคัดย่อ) ครูที่มีสถานภาพแตกต่างกัน มีสภาพการดำเนินงานไม่แตกต่างกัน ซึ่งหน้าที่ในการบริหาร ดังที่ วิโรจน์ สารรัตนะ (2542 : 31-55) ได้กล่าวว่า การบริหารเป็นกระบวนการดำเนินงานให้บรรลุ จุดมุ่งหมายขององค์กร โดยอาศัยหน้าที่ทางการบริหารอย่างน้อย 4 ประการ คือ การวางแผน การจัดองค์การ การนำและการควบคุมขององค์กร ซึ่งกระบวนการดังกล่าว มีผู้บริหารเป็นผู้รับผิดชอบที่จะทำให้เกิดมีการปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และจากกระบวนการที่กล่าวข้างต้นนี้ ครูวิชาการจะดำเนินการได้น้อยกว่าผู้บริหารในด้านการจัด องค์การ การนำและการควบคุมขององค์กร ขนาดสถานศึกษา ที่แตกต่างกัน มีการบริหารจัดการ ที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้แสดงว่า ขนาดสถานศึกษาไม่ใช่ปัจจัยสำคัญในการบริหาร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวัฒน์ พรหมวัง (2542 : บทคัดย่อ) ขนาดสถานศึกษาที่แตกต่างกัน มีสภาพการดำเนินงานไม่แตกต่าง ซึ่งในการบริหารจัดการ เพื่อเตรียมความพร้อม ตามมาตรฐานการศึกษานั้น ทุกสถานศึกษาปฏิบัติ และมีการเตรียมการตาม มาตรฐานทั้ง 27 มาตรฐาน ดังนั้นสถานศึกษา ทุกขนาดจึงมีภาระหน้าที่ ที่จะต้องปฏิบัติงานเพื่อให้ บรรลุตามจุดหมาย และภารกิจที่รับผิดชอบอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสถานศึกษาขนาดใหญ่ และ ขนาดกลางจะมีปัจจัยในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาหลายอย่าง คือ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านอาคารสถานที่ เป็นต้น แต่สถานศึกษาขนาดเล็กสามารถขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ได้ดีกว่า เพราะครูดูแลนักเรียนได้ใกล้ชิดและรู้จักผู้ปกครองอย่างทั่วถึงทำให้การสื่อสารรวดเร็ว การพบปะพูดคุย ขอความร่วมมือในการ แก้ปัญหาหรือพัฒนานักเรียนเป็นไปอย่างรวดเร็วและเป็น กันเอง ทำให้เกิดการร่วมมือกันทำงาน ร่วมกันทำในลักษณะการปรึกษาหารือและพึ่งพากันเสมือน ญาติมิตรทั้งผู้บริหาร ครูและผู้ปกครอง ส่วนด้านประสบการณ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ .05 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าประสบการณ์เป็นปัจจัยสำคัญในการบริหาร ซึ่งพบว่า ผู้มีประสบการณ์มากกว่า 20 ปีและ 10-20 ปี มีการวางแผนและการตรวจสอบประเมิน ผลมากกว่า ผู้มีประสบการณ์น้อยกว่า 10 ปี ซึ่งกล่าวได้ว่า เป็นช่วงระยะเวลาที่มีประสบการณ์ใน การบริหารสูง ความเข้าใจในการบริหารงานต่าง ๆ ได้อย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวรรณ วิลาวัณย์ (2542 : บทคัดย่อ) บุคลากรที่มีประสบการณ์ที่ยาวนาน จะมีความรู้ความเข้าใจที่ดีกว่า บุคลากรที่อยู่ประสบการณ์น้อย ระดับความรู้ความเข้าใจของบุคลากรฝ่ายปฏิบัติการ ถือว่าเป็น สิ่งที่มีความสำคัญยิ่ง เพราะเป็นพื้นฐานเบื้องต้นที่นำไปสู่ภาคการปฏิบัติของการปฏิรูปการเรียนรู เป็นช่วงระยะเวลาที่สั่งสมประสบการณ์ของการทำงานสูง จึงทำให้เห็นภาพของการบริหารงานและ

มีความรู้ ความเข้าใจในปัญหา และอุปสรรคในการบริหารงานได้เป็นอย่างดี

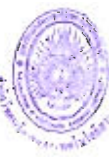
เมื่อพิจารณาปัญหาในการบริหารจัดการเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการประเมิน

คุณภาพภายนอกรอบ 2

มาตรฐานด้านผู้เรียน ผลการประเมินคุณภาพการศึกษา นักเรียนมีคะแนนค่า ขาดการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ ซึ่งครูต้องเปลี่ยนแปลงการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีสื่อการเรียน การสอนที่ทันสมัย สื่อนวัตกรรม ซึ่งสอดคล้องกับ วารินทร์ สิ้นสูงสุด (2542 : บทคัดย่อ) ที่ กล่าวถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษา ด้านทรัพยากร ประกอบด้วย อาคารสถานที่ สภาพ แวดล้อม สื่อนวัตกรรม วัสดุ อุปกรณ์และงบประมาณและ สมศักดิ์ สิ้นธุระเวชญ์ (2542 : 25) กล่าวถึงการจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางว่า จะต้องเน้นให้ผู้เรียนสามารถสร้าง ความรู้และนำความรู้วิชาต่าง ๆ ไปบูรณาการใช้ในการดำรงชีวิตได้ เน้นให้ผู้เรียนสามารถคิด วิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ

มาตรฐานด้านกระบวนการ มีปัญหาด้านครูไม่ตรงตามวุฒิและขาดความร่วมมือของ ชุมชน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุริยา มะโยธี (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา การดำเนินงาน การประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดหนองคาย ผลการวิจัยพบว่า ด้าน ปัญหาการดำเนินการ เรื่องการขาดการประสานงานระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองและชุมชน ขาด การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ในชุมชนอย่างสม่ำเสมอมากที่สุด

มาตรฐานด้านปัจจัย มีปัญหาด้านงบประมาณ ครูต่ำกว่าเกณฑ์ สอดคล้องกับผลการวิจัย ของ สยาม สุ่มงาม (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา กระบวนการดำเนินงานปัญหาและแนวทางการ แก้ปัญหาประกันคุณภาพการศึกษา : กรณีศึกษาโรงเรียนนำร่องสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด อุทัยธานี ผลการวิจัยพบว่า ขาดงบประมาณ ครูมีชั่วโมงสอนมาก ครูไม่เห็นความสำคัญของการ เป็นสมาชิก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เหี้ยญศรี คชศิลา (2543 : บทคัดย่อ) การนำผลการประเมิน มาใช้ปรับปรุงคุณภาพโรงเรียนตามมาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการ วิจัยพบว่า ปัญหาคือการขาดงบประมาณ ครูมีชั่วโมงสอนมาก ขาดการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม ใหม่ ๆ ขาดการวิจัยและนำผลการวิจัยมาใช้ในชั้นเรียนมาใช้และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สติชัย ชังคง (2544 : บทคัดย่อ) ความคิดเห็นของบุคลากรโรงเรียนที่มีต่อระบบประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ ผลการวิจัยพบว่า เรื่องที่ เป็นปัญหาสูงสุดในแต่ละด้าน จำนวนครู และบุคลากรอื่นไม่เพียงพอ ความรู้ความเข้าใจในการจัด เก็บข้อมูลและความเข้าใจเรื่องเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา บุคลากรยังไม่มีความรู้เรื่องดังกล่าว ซึ่ง อาจเนื่องมาจากรัฐบาลมีปัญหาด้านเศรษฐกิจอย่างรุนแรง จึงทำให้เกิดปัญหาดังกล่าว ดังนั้น จึง ควรมีการระดมสรรพกำลังจากชุมชน และองค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนมาร่วมสนับสนุน

ด้าน งบประมาณ สื่อ อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่เอื้อและส่งผลในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ทั้งยังส่งผลให้เกิดการมีความสัมพันธ์อันดีกับหน่วยงานต่าง ๆ และชุมชนด้วย

เมื่อพิจารณาแนวทางแก้ไขในการบริหารจัดการ เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอก รอบ 2 ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ครูควรมีการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มีการระดมทุนและใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า มีการประชุมชี้แจงผู้ปกครองเรื่องหลักสูตรการเรียนการสอน มีการประชาสัมพันธ์ที่ดี ผู้บริหารควรให้การสนับสนุนบุคลากรในโรงเรียนให้มีการพัฒนาตนเองและมีการสร้างขวัญและกำลังใจให้กับบุคลากรในโรงเรียนด้วย ซึ่งผู้บริหารเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลทั้งทางบวกและทางลบ ผู้บริหารที่มีวุฒิทางการศึกษาและมีภาวะผู้นำจะสร้างความศรัทธาเชื่อมั่นแก่ครู และหันมาสนใจงานวิชาการอย่างจริงจังส่งผลต่อการปรับเปลี่ยนคุณภาพการศึกษาและลดระดับลงมาร่วมคิดร่วมทำกับครูเป็นประจําจนงานสำเร็จ ทั้งยังต้องคอยอำนวยความสะดวกในด้านอาคารสถานที่ สื่อเทคโนโลยี อุปกรณ์และนวัตกรรมต่าง ๆ ซึ่งที่กล่าวมานี้ ต้องมีการสนับสนุนทางด้านงบประมาณเป็นอย่างขี้ง ซึ่งสอดคล้องกับการพัฒนา คุณภาพการศึกษา

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ**การบริหารจัดการเพื่อเตรียมความพร้อม** สำหรับการประเมินคุณภาพภายนอก รอบ 2 ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาและปรับปรุง การจัดการศึกษา เพื่อนำไปสู่สภาพความสำเร็จของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูง ดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัยพบว่า การบริหารจัดการเพื่อเตรียมความพร้อม ด้านการวางแผน ด้านการปฏิบัติตามแผน และด้านการปรับปรุงงาน สำหรับการประเมินคุณภาพภายนอก รอบ 2 ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 อยู่ในระดับมากกว่าร้อยละ 80 ขึ้นไป และด้านการตรวจสอบประเมินผล อยู่ในระดับน้อยกว่าด้านอื่น ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญในการตรวจสอบประเมินผลทั้งระบบ และควรมีการอบรมในเรื่อง การวางกรอบการประเมิน การจัดหาเครื่องมือการเก็บข้อมูลและมีการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมาย เพื่อให้การบริหารจัดการเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอก ประสบผลสำเร็จ เกิดผลดีค่อนักเรียนและสถานศึกษา ซึ่งจะส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาคือไป

2. จากผลการวิจัยพบว่า การบริหารจัดการเพื่อเตรียมความพร้อม ด้านการวางแผน การปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบประเมินผลและการปรับปรุงงานของสถานศึกษาขนาดใหญ่ สถานศึกษาขนาดกลาง และสถานศึกษาขนาดเล็กไม่แตกต่างกัน สถานศึกษาขนาดใหญ่มีการบริหารจัดการเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอกรอบ 2 ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 มากกว่าสถานศึกษาขนาดกลางและสถานศึกษาขนาดเล็ก ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และให้การช่วยเหลือระหว่างสถานศึกษาขนาดใหญ่ สถานศึกษาขนาดกลางและขนาดเล็ก โดยสถานศึกษาขนาดใหญ่เป็นแกนนำให้คำแนะนำ

3. จากผลการวิจัยพบว่า การบริหารจัดการเพื่อเตรียมความพร้อม ด้านการตรวจสอบประเมินผลน้อยกว่าร้อยละ 80 เมื่อพิจารณาในภาพรวม ผู้บริหารควรได้รับการอบรมเชิงปฏิบัติการให้คำแนะนำ มีการนิเทศในเรื่องการวางกรอบการประเมินการจัดหาเครื่องมือ การเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และการแปลความหมายของข้อมูล เพื่อจะได้เป็นข้อสารสนเทศที่ทันสมัยและสามารถนำมาวางแผนในระยะต่อไปได้

4. จากผลการวิจัยพบว่า การบริหารจัดการเพื่อเตรียมความพร้อม ด้านประสิทธิภาพในการบริหาร ผู้ที่มีประสิทธิภาพมากมีการบริหารจัดการเพื่อเตรียมความพร้อมมากกว่า ผู้ที่มีประสิทธิภาพน้อย ดังนั้น สำนักงานเขตพื้นที่หรือสถาบันทางการศึกษาควรมีการจัดสัมมนาแลกเปลี่ยนความรู้ในเรื่องเกี่ยวกับการวางแผน การปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบประเมินผลและการปรับปรุงงาน แลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ควรมีการช่วยเหลือ ชี้นำ ให้การแนะนำ ส่วนผู้ที่มีประสิทธิภาพน้อยกว่าควรพัฒนาตนเองโดยการศึกษาต่อ ควรเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการและพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ

5. จากผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการบริหารจัดการเพื่อเตรียมความพร้อม สำหรับการประเมินคุณภาพภายนอกรอบ 2 มาตรฐานด้านผู้เรียน จากรายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติ นักเรียนมีคะแนนต่ำ และขาดการใฝ่หาความรู้ด้วยตนเอง การคิดวิเคราะห์ และการแก้ปัญหา มาตรฐานด้านกระบวนการ ครูไม่ตรงตามวุฒิและขาดความร่วมมือของชุมชน มาตรฐานด้านปัจจัย ขาดบุคลากรด้านดนตรีกีฬาและขาดงบประมาณและอาคารสถานที่ ดังนั้น ครูควรเปลี่ยนวิธีการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ต้องเน้นให้ผู้เรียนสามารถสร้างความรู้ และนำความรู้วิชาต่าง ๆ ไปบูรณาการใช้ในการดำรงชีวิตได้ เน้นให้ผู้เรียนสามารถคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ ครูควรมีการอบรมพัฒนาตนเองเพิ่มเติม และผู้บริหารและครูควรสร้างสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนในการร่วมมือกันจัดและพัฒนาการศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรภาครัฐและเอกชนมีส่วนร่วมสนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียนและมีการระดมทุน

ควรสร้างสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนในการร่วมมือกันจัดและพัฒนาการศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรภาครัฐและเอกชนมีส่วนร่วมสนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียนและมีการระดมทุน

6. จากผลการวิจัยพบว่า แนวทางแก้ไขการบริหารจัดการเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอก รอบ 2 ครูควรมีการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ต้องเน้นให้ผู้เรียนสามารถสร้างความรู้และนำความรู้วิชาต่าง ๆ ไปบูรณาการใช้ในการดำรงชีวิตได้ เน้นให้ผู้เรียนสามารถคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ มีการระดมทุนและใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า มีนวัตกรรมใหม่ ๆ สื่อ และอุปกรณ์ที่ทันสมัย และหน่วยเหนือมีการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนเพื่อใช้ในการดำเนินการประกันคุณภาพ ซึ่งสถานศึกษาจะต้องวางแผนพัฒนาในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้ คือ การพัฒนาบุคลากรด้านการจัดสรรงบประมาณให้เหมาะสม การพัฒนาอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ที่ครบครันและคุณภาพของผู้เรียนที่ดี โดยมีการวางแผน การดำเนินตามแผน การตรวจสอบประเมินผล และการนำผลการประเมินมาปรับปรุง รวมทั้งการสร้างขวัญและกำลังใจให้กับผู้ร่วมงาน มีการประชาสัมพันธ์ที่ดี และมีข้อสารสนเทศที่ดีทันสมัยเป็นปัจจุบันทันเหตุการณ์ เพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยในเชิงเปรียบเทียบของการบริหารจัดการของสถานศึกษาที่ผ่านการประเมินในระดับดีและในระดับปรับปรุงว่ามีความแตกต่างกันอย่างไร เพื่อนำมาพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการของสถานศึกษา
2. ควรมีการศึกษางบประมาณหรือมีการจัดสรรงบประมาณในการบริหารจัดการเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอก
3. ควรศึกษาเชิงปฏิบัติการหรือกึ่งทดลองของการนำรูปแบบ PDCA ในสถานศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอก รอบ 2
4. ควรศึกษาการบริหารจัดการรูปแบบอื่นสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอก รอบ 2 และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์จริง